

دو فصلنامه علمی تخصصی پژوهش در آموزش ابتدایی

سال اول، شماره ۲ پاییز و زمستان ۱۳۹۸. صفحات: ۷۰-۵۷

بررسی وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش گانه سند تحول بنیادین در معلمان دوره ابتدایی

ستاره موسوی^{۱*}

^{۱*} دکتری برنامه ریزی درسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول).

Email: Setarehmousavi@gmail.com

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش گانه در معلمان ابتدایی معلمان ناحیه‌های ۱، ۳ و ۴ اصفهان بود. روش پژوهش توصیفی - پیمایشی بوده، جامعه آماری شامل ۱۹۶۹ نفر از معلمان ناحیه‌های ۱، ۳ و ۴ اصفهان بود که تعداد ۱۷۰ نفر به عنوان نمونه مورد مطالعه از طریق فرمول حجم نمونه کرجسی و مورگان و به صورت نمونه‌گیری متناسب با حجم انتخاب شده‌اند. ابزار جمع آوری اطلاعات یک پرسش نامه محقق ساخته در مورد مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش گانه که شامل شش خرده مقیاس: مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های عبادی، اجتماعی، زیستی، علمی - فناوری، اقتصادی - حرفه‌ای و زیباشناسی (محقق ساخته) که با مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت ساخته شده اند، استفاده شد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. یافته های حاصل از پژوهش نشان داد که بین وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش گانه تفاوت وجود دارد. در این راستا بهبود کیفیت مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش گانه سند تحول بنیادین زمینه بهبود مهارت‌های فراگیران را مهیا می سازد، بومی سازی و دانش افزایی تجربی زمینه تحقق شاخص‌های ساحت‌های شش گانه را تسهیل می سازد.

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۴ تیرماه ۱۳۹۸

پذیرش: ۲۷ بهمن ماه ۱۳۹۸

واژگان کلیدی:

مهارت‌ها، سند تحول، ساحت‌های شش گانه، معلمان، دوره ابتدایی.

Journal of Research in Elementary Education

Volume ۱, Issue ۱, Spring and Summer ۲۰۲۰. Pages: ۵۷-۷۰.

Study of Current and Desired Status of Skills related to Educational sixth Dimensions of Fundamental Transformation Document of Education in Elementary Teachers

Setare Mousavi

^۱ PhD in Curriculum Planning, University of Isfahan, Isfahan, Iran (Corresponding Author)

ARTICLE INFORMATION

Received: ۵ July ۲۰۱۹

Accepted: ۱۶ February ۲۰۲۰

Keywords:

Skills, Fundamental Transformation Document, Sixth Dimensions, Elementary, Teachers.

ABSTRACT

The present study aims to investigate the current and desired status of skills related to sixth dimensions of Fundamental Transformation Document of Education in elementary school teachers of Isfahan (districts ۱, ۲ and ۴). This study was a descriptive-analytical survey. The statistical population included ۱۹۶۹ teachers of Isfahan elementary schools, among them ۱۷۰ individua were sample selected according to Morgan and Krejcie formula as samle. A researcher-made questionnaire was a five point likert scale used to collect the data for skills related to the sixth dimensions comprising sixth dimensions: religious, social, biological, scientific- technological, professional- economic and aesthetic skills. In this study, descriptive and inferential statistics were used to analyze data. In the descriptive part, frequency, percent of frequency, and in inferential statistics, independent and paired t-test were used. The study findings showed that there is difference between current and desired status of fundamental reform skills. In this regard, improving the quality of six-area skills relating to document provides a fundamental reform in the area of improving learners' skills facilitating the localization and empirical knowledge increase of these sixth indexes.

مقدمه

اغلب کشورهای پیشرفته دریافته‌اند که سرمایه‌گذاری در آموزش ابتدایی، اساس توسعه همه جانبه است. حتی بسیاری از کشورهای کم درآمد نیز متوجه شده‌اند که در آموزش و پرورش باید اولویت‌ها معطوف به آموزش ابتدایی گردد و این امر چنان اهمیت یافته است که میانگین افزایش منابع دولتی اختصاص یافته به امر آموزش ابتدایی در برخی کشورها در مدت پنج ساله به حدود بیست درصد رسیده است (Lassibille, 2016). با باور به این موضوع که آموزش و پرورش به شکل گسترده و آموزش ابتدایی به طور خاص، عامل کلیدی تحقق و ترویج توسعه پایدار برای ملت‌هاست، نقش و اهمیت عوامل مؤثر در تحقق آموزش و پرورش مطلوب روشن می‌گردد. معلم از آن جهت مورد تأکید است که کارگزار اصلی تعلیم و تربیت به شمار می‌رود و اهداف متعالی نظام‌های تعلیم و تربیت در ابعاد مختلف در نهایت باید به واسطه او محقق شود. تعامل مستمر و چهره به چهره معلم با دانش آموزان، وی را در موقعیت ممتاز و منحصر به فردی قرار می‌دهد که هیچ عنصر انسانی دیگری در این سازمان از آن برخوردار نیست (Mehr Mohammadi, 2000). موفقیت هر نظام آموزشی در حد تعیین کننده‌ای به دانش و مهارت‌های حرفه‌ای معلم بستگی دارد. در نظر ژاپنی‌ها شایستگی هر نظام به اندازه شایستگی معلمان آن است، از این رو، می‌توان گفت معلم، مهم‌ترین عضو نظام آموزشی در فرایند یاددهی - یادگیری، معمار اصلی نظام آموزشی است. لذا، جهان به سرعت دگرگون می‌شود و معلمان نیز باید مانند سایر گروه‌های حرفه‌ای با این واقعیت روبه‌رو شوند که آموزش‌های اولیه آنان در جهان امروز چندان مفید نخواهد بود و آنان باید در سراسر عمر خود دانش خود را روزآمد کنند (Daneshpajoh, 2003) و در این راستا اهمیت آموزش ابتدایی پیش از پیش می‌باشد.

بنابراین، توسعه حرفه‌ای معلمان به عنوان مهم‌ترین نیروی انسانی در نظام تعلیم و تربیت، دارای اهمیت زیادی می‌باشد. لازمه موفقیت تلاش‌های انجام شده در زمینه به‌سازی آموزش و پرورش توسعه حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان است. از این رو در دهه گذشته، کانون بحث و گفت‌وگو پیرامون کیفیت مدارس اثربخش، هرچه بیشتر متوجه توسعه حرفه‌ای معلمان، بوده است. اهمیت «کیفیت توسعه حرفه‌ای» به دلیل تشدید چالش‌های پیش روی معلمان در حرفه معلمی و افزایش انتظارات مردم از «کیفیت آموزش» است. معلمان، نه تنها یکی از متغیرهای نیازمند تغییر به منظور بهبود سیستم‌های آموزشی هستند بلکه مهم‌ترین عامل ایجادکننده تغییر نیز محسوب می‌شوند. این وضعیت دوگانه معلمان در اصلاحات آموزشی، به عنوان یکی از عناصر اصلی و مجری تغییرات، توسعه حرفه‌ای معلمان را به حوزه‌ای در حال رشد و چالش برانگیز تبدیل نموده است (Taheri, Arefi, Pardaghchi & Qahremni, 2013). توسعه حرفه‌ای معلمان عبارت است از «فرایندها و فعالیت‌های طرح‌ریزی شده به منظور افزایش دانش، مهارت و نگرش حرفه‌ای معلمان تا اینکه بتوانند موجب بهسازی یادگیری دانش آموزان شوند» (Guskey, 2000: Taheri, Arefi, Pardaghchi & Qahremni, 2013).

همچنین گروه تعلیم و تربیت دانشگاه دلور (2005) توسعه حرفه‌ای معلمان را در سه بخش توسعه دانشگاهی، توسعه آموزشی و توسعه سازمانی مطرح می‌کند. اتحادیه آموزش (2005) شش ویژگی مؤثر دوره‌های دانش افزایی در تسهیل ارتقای کیفیت توسعه مهارت‌های حرفه‌ای معلمان را عبارت می‌داند از: ۱- معلم محور ۲- مداوم و پایدار ۳- مدرسه محوری و شغل محوری ۴- محتوا محوری ۵- مبتنی بر نیازهای دانش آموزان ۶- یادگیری بزرگسال (Mirheydari, 2017). توسعه حرفه‌ای باکیفیت بالا، عنصری اصلی در هر طرح نوین برای ارتقای سطح تعلیم و تربیت است (Guskey, 2002). نتایج پژوهش (Buczynski & Hansen, 2010) نشان داده که توسعه حرفه‌ای معلمان موجب افزایش دانش محتوایی آن‌ها،

استفاده از روش تدریس مبتنی بر پژوهش در کلاس درس و بهسازی یادگیری دانش‌آموزان می‌شود. حرفه‌ای شدن معلمان بر جنبه‌های فنی و حرفه‌ای تدریس و ارتقاء موقعیت اجتماعی حرفه معلمی متمرکز است. حرفه‌ای شدن فرآیندی است که به وسیله آن فرد بر مهارت‌های حرفه‌ای عصر حاضر مسلط باشد. معلم حرفه‌ای باید درک عمیق‌تری از دانش محتوایی، رشد کودک، سبک‌های یادگیری، راهبردهای تدریس و مجموعه‌ای جدید از ارزشها همراه با احترام به تفاوت‌های فردی، همکاری با همکاران و گرفتن بازخورد مداوم از تدریس و قابلیت هدایت و تغییر و ارتباط مؤثر داشته باشد (Vaillant, 2007; Karimi, 2008). معلمان برخلاف گذشته، امروزه بیش از هر زمان دیگری به مهارت‌ها و قابلیت‌های رشد حرفه‌ای مناسب نیازمند هستند. بر این اساس اگر مؤسسات آموزشی به دنبال ارتقای کیفیت و مقابله با چالش‌های پیش رو هستند، لازم است در ساختار و فرایندهای کارکردی خود تحول ایجاد کنند (Sachs, 2003) و این تحول جزء در رشد حرفه‌ای معلمان در سایه‌ی یک محیط یادگیری پویا اتفاق نمی‌افتد. از سوی دیگر نگاهی گذرا به عوامل مؤثر در رشد و پیشرفت کشورهای توسعه‌یافته آشکار می‌سازد که این قبیل کشورها از آموزش و پرورش توانمند و کارآمد و اثربخشی برخوردار بوده‌اند (Abbas Zadegan and Turkzadeh, 2009).

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوبه شورای عالی وزارت آموزش و پرورش (۱۳۹۰) از گسترده‌ترین طرح‌های نرم افزاری به منظور بهبود توانمندی معلمان و کیفیت آموزشی است که با تاکید بر جنبه‌های کیفی، رابطه عناصر نظام در درون و با محیط پیرامون و مباحث ساختاری تدوین شده است. قلمرو سند عرصه‌های توسعه اعم از اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را در آموزش و پرورش در برمیگیرد و برای آنها تعیین تکلیف میکند. این سند پایه، مالک و راهنمای تصمیم‌گیری‌های اساسی برای هدایت، راهبری، نظارت و ارزشیابی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی به منظور تحقق تغییرات محتوایی و ساختاری است. در این سند مفهوم تربیت در جامع‌ترین صورت خود به عنوان فرایندی جامع - شامل تمام اقدامات زمینه ساز تحول اختیاری و آگاهانه آدمی - که به صورت امری واحد و یک پارچه و درهم تنیده، با تحول تمام ابعاد وجودی انسان را در برمیگیرد، دیده شده است (Ebrahimzadeh, 2004).

جامعیت مفهوم تربیت در سند تحول بنیادین به حدی است که بعدها عبارتند از ساحت اعتقادی، عبادی و دینی (Sadroddin Shirazi, 2008; Higher Education Council, 2011)، ساحت زیستی و بدنی (Higher Education Council, 2011)، ساحت اجتماعی و سیاسی (Higher Education Council, 2011)، ساحت علمی و فناوری (Sadr al-Din Shirazi, 2008)، ساحت اقتصادی و حرفه‌ای (Higher Education Council, 2011)، ساحت علمی و فناوری (Higher Education Council, 2011, Heydari, Pakresht and Safai Moghaddam, 2005) و ساحت زیبایی شناختی و هنری (Higher Education Council, 2011, Heydari et al, 2005).

همچنین (Vafa'i, Fazlollahi and Talei Fard, 2017; Mohammadi Pouya, Salehi and Mumivand, 2015; Mokhtari et al, 2016; Mokhtari, Bahmai, 2018; Sobhaninejad et al, 2015; Mohammadi Mazaheri et al, 2019) در این زمینه به بررسی تحقیقاتی پرداختند.

توجه به این نکته نیز ضروری است که، مقطع ابتدایی از سرنوشت سازترین مقاطع تحصیلی است و هر گونه اصلاح کمی و کیفی باید از این مقطع تحصیلی آغاز شود و اصولاً عدم توجه به برنامه‌های اصلاحی آموزش و پرورش از قاعده به سوی راس هرم آموزشی از دلایل شکست برنامه‌های اصلاحی نظام آموزش و پرورش کشورمان بوده است (Agha Zadeh, 2004). لازمه این امر، وجود معلمانی آگاه به مهارت‌های اطلاعاتی-ارتباطاتی می‌باشد. معلمانی که بازوی اجرایی نظام

آموزشی هر کشور را تشکیل می دهند. و از آن جا که معلمان مقطع ابتدایی در هر نظام آموزشی از نقش کلیدی و حساسی در امر مربوط به تعلیم و تربیت برخوردار هستند، آشنایی و برخورد منطقی معلمان این مقطع با این امر، بیشتر می تواند کارساز باشد. در تبیین پژوهشها باید اذعان نمود که معلمان مدارس، هر چه بیشتر از مهارت های مرتبط با ساختهای شش گانه، برخوردار باشند، وابستگی حرفه ای در معلمان افزایش می یابد. زمانی که معلم، یک فرد تکنیکی در کار و حرفه خود باشد و بتواند از ابزارهایی که هر لحظه جدیدتر و بروزتر می شوند، در جهت بهبود و سرعت بخشی در به انجام رساندن کارهای مدرسه، بهره گیرد، علاقه، رضایت و دلبستگی معلمان به شغلشان بیشتر و بیشتر می شود. در رابطه با مهارت انسانی یک معلم باید اظهار نمود که فرهنگ رایج امروز، بیش از گذشته، می طلبد که معلم در کنار مهارت های فنی و علمی که لازمه مدیریت صحیح است، به پرورش و تقویت مهارت های انسانی در خود بیشتر توجه نمایند.

تحقیق حاضر به دنبال این است که میزان برخورداری معلمان از این مهارت ها را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهد. حال براساس این شواهد سوالی که مطرح است این است که معلمان ابتدایی به مثابه مجریان اصلی نظام آموزشی که به عنوان راهنما و هدایتگر اصلی دارای کارکردهای متعددی هستند به چه میزان در ساختهای ششگانه سند تحول بنیادین توانمند هستند؟ با توجه به مطالب بیان شده، الگوی مفهومی زیر مطرح می شود.

روش پژوهش

روش تحقیق در این مطالعه، توصیفی از نوع پیمایشی توصیفی است، زیرا هدف آن توصیف عینی، واقعی و منظم خصوصیات یک موقعیت یا یک موضوع است و از نوع پیمایشی است، زیرا نگرش معلمان را بررسی می کند. جامعه آماری شامل ۱۹۶۹ نفر از معلمان ناحیه های ۱، ۳ و ۴ اصفهان بود که تعداد ۱۷۰ به عنوان نمونه مورد مطالعه از طریق جدول حجم نمونه مورگان و به صورت نمونه گیری متناسب با حجم انتخاب شده اند. در این پژوهش جهت گردآوری اطلاعات از یک پرسشنامه ی محقق ساخته ی ۵۵ سوالی استفاده شده است. این پرسشنامه در مقیاس لیکرت و با ۵ گزینه خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم تنظیم و مورد استفاده واقع شد.

جدول ۱: نحوه توزیع گویه ها در مؤلفه های پرسشنامه

ردیف	مؤلفه ها	تعداد گویه ها	شماره گویه ها	ضریب آلفای کرونباخ
۱	ساحت اعتقادی	۱۰	۱ تا ۱۰	۰/۸۷
۲	ساحت اجتماعی	۹	۱۱ تا ۲۰	۰/۷۳
۳	ساحت اقتصادی و حرفه ای	۱۱	۲۱ تا ۳۲	۰/۷۸
۴	علمی و فناوری	۶	۳۳ تا ۳۹	۰/۸۰
۵	ساحت زیستی بدنی	۶	۴۰ تا ۴۶	۰/۸۲
۶	ساحت هنری زیبایی شناسی	۸	۴۷ تا ۵۵	۰/۷۶

مرحله یعنی تدوین پرسشنامه مبتنی بر مهارت های مرتبط با ساختهای ششگانه تربیت، روش کار به این صورت بود که ابتدا با توجه به سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (ساختهای ششگانه تربیت) و با توجه به اهداف پژوهش مهارت های مرتبط استخراج شدند

و به دنبال آن براساس ابعاد تعیین شده، مؤلفه‌های مرتبط با هر یک از ابعاد نیز تعیین شدند. از پرسش‌نامه به عنوان ابزار اصلی گردآوری اطلاعات استفاده شد. که حاوی ۵۵ سوال و شش خرده‌مقیاس بود. روایی صوری این پرسشنامه نیز با بررسی مجدد مورد تایید اساتید محترم قرار گرفته است. هر شش مقیاس براساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت و در طیف (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) تنظیم شده و ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ به دست آمد (جدول ۱). جهت تعیین روایی پرسشنامه از نظرهای اساتید بهره گرفته شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح آماری توصیفی و استنباطی انجام شد. در سطح آمار توصیفی از شاخص‌های (فراوانی، میانگین و انحراف معیار و ...) و در سطح آمار استنباطی از آزمون T همبسته مقایسه وضعیت موجود و مطلوب مهارت معلمان در زمینه سازه‌ها استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل از بخش توصیفی:

۱۲۲ نفر از معلمان مورد تحقیق زن و ۴۰ نفر آنها مرد بودند و از بین افراد نمونه ۸۲ نفر آنها دارای سابقه ۱-۱۰ سال و ۶۲ نفر آنها دارای سابقه ۱۱-۲۰ سال و ۱۸ نفر آنها دارای سابقه ۲۱-۳۰ سال بودند و نیز ۳۸ نفر این افراد دارای تحصیلات دیپلم، فوق دیپلم، ۸۴ نفر دارای تحصیلات لیسانس و ۴۰ نفر آنها دارای تحصیلات فوق لیسانس بودند.

نتایج حاصل از بخش استنباطی:

۱- بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اعتقادی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول ۲: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اعتقادی

سطح معناداری	درجات آزادی	مقدار T	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪		میانگین		انحراف معیار	میانگین تفاوت‌ها
			پایین‌تر	بالا‌تر	انحراف معیار	معیار		
۰/۰۰۱	۱۶۹	۱۴/۲۳۱	۲/۷۴	۳/۶۳	۰/۲۲۴	۲/۶۴۹	۳/۱۹	

۲- بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اجتماعی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول ۳: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اجتماعی

سطح معناداری	درجات آزادی	مقدار T	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪		میانگین		انحراف معیار	میانگین تفاوت‌ها
			پایین‌تر	بالا‌تر	انحراف معیار	معیار		
۰/۰۰۱	۱۶۹	۲۵/۸۷۲	۴/۵۵	۵/۳۰	۰/۱۹۰	۲/۲۵۱	۴/۹۲	

وضعیت موجود بر خورداری از مهارت ساحت اجتماعی در معلمان دوره ی ابتدایی ۱/۴ درصد در حد کم، در ۷۷/۹ درصد در حد متوسط و ۲۰/۷ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت موجود بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اجتماعی در معلمان دوره ابتدایی در حد متوسط ارزیابی شده است. و نیز با توجه به جدول مذکور، مشاهده می شود وضعیت مطلوب بر خورداری از بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اجتماعی در معلمان دوره ابتدایی درصدی در حد کم وجود نداشته، ۱/۴ درصد در حد متوسط و ۹۸/۶ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت مطلوب بر خوردار از بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اجتماعی در حد بالا ارزیابی شده است. همچنین با توجه به نتایج جدول (۳)، مقدار آزمون t برابر با ۲۵/۸۷۲ می باشد و با توجه به درجه آزادی ۱۳۹ با قبول خطای کمتر از ۰/۰۰۱ و درجه اطمینان بیشتر از ۹۹ درصد می توان گفت که بین وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اجتماعی در معلمان تفاوت معنا داری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. بنابراین با توجه به شواهد بالا فرضیه ی مورد نظر تایید می شود.

۳. بین وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول ۴: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی

میانگین تفاوت ها	انحراف معیار	میانگین انحراف معیار	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪ پایین تر	مقدار T	درجات آزادی	سطح معناداری
۳۳/۷۷	۱۴/۱۸۴	۱/۱۹۹	۳۱/۴۰	۲۸/۱۷۲	۱۶۹	۰/۰۰۱

وضعیت موجود بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی ۲۲/۹ درصد در حد خیلی کم، در ۴۳/۶ درصد در حد کم، در ۲۲/۱ درصد در حد متوسط و ۱۱/۴ درصد در حد بالا هستند و هیچ درصدی در حد خیلی بالا نداشته اند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت موجود بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان در حد متوسط و پایین تر از متوسط ارزیابی شده است. و نیز با توجه به جدول مذکور وضعیت مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی ۸/۶ درصد در حد خیلی کم، در ۱۷/۱ درصد در حد متوسط، در ۲۵ درصد در حد زیاد و در ۳۱/۴ درصد در حد خیلی زیاد هستند. بنابراین با توجه به نتایج جدول وضعیت مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی متوسط و بالاتر از متوسط ارزیابی شده است. همچنین با توجه به نتایج مقدار آزمون T برابر با ۲۸/۱۷۲ می باشد و با توجه به درجه آزادی ۱۳۹ با قبول خطای کمتر از ۰/۰۰۱ و درجه اطمینان بیشتر از ۹۹ درصد می توان گفت که بین وضعیت موجود و مطلوب بر خورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. بنابراین فرضیه ی مورد نظر تایید می شود.

۴- بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد .

جدول شماره ۵: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای

میانگین تفاوت‌ها	انحراف معیار	میانگین انحراف معیار	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪ پایین‌تر	مقدار T	درجات آزادی	سطح معناداری
۶/۶۵	۴/۵۹۳	۰/۳۸۸	۵/۸۸	۱۷/۱۳۳	۱۶۹	۰/۰۰۱

وضعیت موجود برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه‌ای در معلمان دوره ابتدایی ۱/۴ درصد در حد کم، ۷۲/۱ درصد در حد متوسط و ۲۶/۴ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت موجود برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه‌ای در معلمان دوره ابتدایی در حد متوسط و بالاتر ارزیابی شده است و نیز با توجه به جدول و نمودار بالا مشاهده می‌شود وضعیت مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای در معلمان دوره ابتدایی ۱/۴ درصد در کم، ۱/۴ درصد در حد متوسط و ۹۷/۱ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت مطلوب برخورداری از برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای در معلمان دوره ابتدایی در حد بالا ارزیابی شده است. همچنین با توجه به نتایج مقدار آزمون t برابر با ۱۷/۱۳۳ می‌باشد و با توجه به درجه آزادی ۱۳۹ با قبول خطای کمتر از ۰/۰۰۱ و درجه اطمینان بیشتر از ۹۹ درصد می‌توان گفت که بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای در معلمان تفاوت معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می‌دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می‌باشد. بنابراین، با توجه به شواهد بیان شده فرضیه ی مورد نظر تایید می‌شود.

۵. بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت علمی فناوری در معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول شماره ۶: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت‌های مرتبط با ساحت علمی فناوری

میانگین تفاوت‌ها	انحراف معیار	میانگین انحراف معیار	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪ پایین‌تر	مقدار T	درجات آزادی	سطح معناداری
۶/۷۴	۳/۶۷۱	۰/۳۱۰	۶/۱۲	۲۱/۷۱۰	۱۶۹	۰/۰۰۱

وضعیت موجود برخورداری از مهارت‌های ساحت علمی فناوری در معلمان ابتدایی ۵/۷ درصد در حد کم، ۵۷/۹ درصد در حد متوسط و ۳۶/۴ درصد در حد بالا می‌باشد. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل فوق، وضعیت موجود برخورداری از مهارت‌های ساحت علمی فناوری در معلمان دوره ابتدایی در حد متوسط و بالاتر ارزیابی شده است. و نیز با توجه به جدول بالا مشاهده می‌شود وضعیت مطلوب برخورداری از مهارت‌های ساحت علمی فناوری در معلمان دوره ابتدایی ۱/۴ درصد در حد کم، ۱/۴ درصد در حد متوسط و ۹۷/۱ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت مطلوب برخورداری از مهارت‌های ساحت علمی فناوری مرتبط با در معلمان در حد بالا ارزیابی شده است. همچنین با توجه به نتایج مقدار آزمون t برابر با ۲۱/۷۱۰ می‌باشد و با توجه به درجه آزادی ۱۳۹ با قبول خطای کمتر از ۰/۰۰۱ و درجه اطمینان بیشتر از

۹۹ درصد می توان گفت که بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت های ساحت علمی فناوری در معلمان تفاوت معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. بنابر شواهد بیان شده فرضیه تایید می شود.

۶- بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از برخورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیبایی شناختی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت وجود دارد.

جدول ۷: مقایسه میانگین نمرات وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت ساحت زیبایی شناختی

میانگین تفاوت ها	انحراف معیار	میانگین انحراف معیار	فاصله اطمینان در سطح ۹۵٪		مقدار T	درجات آزادی	سطح معناداری
			پایین تر	بالاتر			
۱۲/۲۸	۵/۵۰۶	۰/۴۶۵	۱۱/۳۶	۱۳/۲۰	۲۶/۳۸۵	۱۳۹	۰/۰۰۱

مشاهده می شود وضعیت موجود برخورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیبایی شناختی در معلمان دوره ابتدایی ۳۱/۴ درصد در حد کم، ۶۲/۹ درصد در حد متوسط و ۵/۷ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل بالا، وضعیت موجود برخورداری از مهارت ساحت زیبایی شناختی متوسط و پایین تر از متوسط ارزیابی می شود. و نیز با توجه به جدول مشاهده می شود وضعیت مطلوب برخورداری از مهارت های ساحت زیبایی شناختی در معلمان دوره ابتدایی درصدی در حد کم وجود نداشته، ۱۱/۴ درصد در حد متوسط و ۸۸/۶ درصد در حد بالا هستند. بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل فوق، وضعیت مطلوب برخورداری از مهارت های ساحت زیبایی شناختی در معلمان در حد بالا ارزیابی شده است. همچنین با توجه به نتایج مقدار آزمون t برابر با ۲۶/۳۸۵ می باشد و با توجه به درجه آزادی ۱۳۹ با قبول خطای کمتر از ۰/۰۰۱ و درجه اطمینان بیشتر از ۹۹ درصد می توان گفت که بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت ساحت زیبایی شناختی در معلمان تفاوت وجود معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر ساخت و بررسی سطح مهارت های معلمان ابتدایی در سطوح شش گانه سند تحول بنیادین است. براساس یافته های پژوهش حاضر آشکار شد که با توجه به اهمیت و نقش موثر معلمان به عنوان یکی از مهم ترین عوامل تاثیر گذار در تحقق اهداف کمی و کیفی آموزش و پرورش، توجه و به کارگیری شایستگی های حرفه ای مبتنی بر سند تحول معلمان در استخدام، آموزش و تربیت، ارزشیابی عملکرد و نیز آموزش های بدو خدمت و ضمن خدمت معلمان در کلیه ی اسناد معتبر ملی و بین المللی مورد توجه قرار گرفته است. نتایج نشان داده است: بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت ساحت اعتقادی در معلمان تفاوت وجود معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. بر اساس نتایج به دست آمده از یافته های پژوهش، به طور کلی وضعیت موجود برخورداری از مهارت های معلمان در زمینه ساحت عبادی زیبایی شده است و از نتایج اینگونه استنباط می شود که معلمان مبنای اعتقادی شان در زمینه اصول و فروع دین نسبتاً مناسب است که این موضوع از توجه به آموزه های دینی در همه مراحل شغلی و تحصیلی نشأت می گیرد. این نتایج به صورت غیر مستقیم با پژوهش علوی و اکبر زاده

(Alavi and Akbarzadeh, ۲۰۰۹) همسو است. در واقع از نتایج تحقیق اینگونه استنباط می‌شود که از آنجا که بیشتر دوره‌های دانش افزایی معلمان به تسلط تئوریک بر مبانی اعتقادی متمرکز است در نتیجه دانش عملی آنها در این راستا در حدانتظار نیست، بنابراین باید با تلفیق نمودن دوره های عملی زمینه بهبود مهارت‌های آنها در زمینه ساحت عبادی و در نتیجه کیفیت تربیت دینی دانش آموزان را فراهم نمود. به عبارتی تربیت دارای ابعاد اعتقادی، اخلاقی و عبادی است اعتقادات پایه های عمل هر فرد را تشکیل می‌دهند. اخلاق و عبادات در واقع نتیجه ی اعتقادی است که همراه با شناخت و ایمان باشد. بنابراین آگاهی و مهارت معلم نسبت به ساحت عبادی، ضروری است. مهارت های عبادی معلمان می توانند در جهت افزایش شناخت دانش آموزان نسبت به آموزه های دین نقش‌های الگویی و آموزشی داشته باشند این آموزش در صورتی کارساز خواهد بود که در همه زمینه‌های شناختی، احساسی و عملی انجام گیرد. بنابراین دوره‌های دانش افزایی معلمان در زمینه آموزه‌های عبادی باید به طور مستمر با توجه به نیازهای عصر حاضر بازنگری شده و صرفاً ارائه محتوای تئوری محور نباشد و دانش معلمان در زمینه تجربه دینی را نیز رشد داده و آنها را در این زمینه تشویق کنند.

در زمینه ساحت اجتماعی پژوهش نشان داده است که بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اجتماعی در معلمان تفاوت معنا داری وجود دارد. مقایسه میانگین نمرات نشان می‌دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می‌باشد. در واقع از نتایج این فرضیه اینگونه استنباط می‌شود که معلمان در زمینه اجتماعی عملکرد خوبی داشته و دانش و توانش اجتماعی نسبتاً خوبی را از خود نشان داده‌اند. ساحت اجتماعی مشتمل بر توانایی‌هایی هستند که به معلم کمک می‌کنند تا در موقعیت‌های مختلف، عاقلانه و صحیح رفتار کند، به طوری که آرامش داشته باشد، لذت ببرد و در عین حال با دانش آموزان و همکاران ارتباط سازگاران و مفیدی را برقرار کنند و بدون توسل به خشونت یا خودخوری بتواند مسائل پیش آمده را حل کند و ضمن کسب موفقیت در زندگی احساس شادمانی داشته باشد علاوه بر این یکی از مولفه‌های تاثیر گذار بر تسلط بیشتر معلم بر ساحت اجتماعی تسهیل جو سازنده و حمایت معنوی از معلم است. در واقع در فرآیند آموزش، علاوه بر مهارت‌های تخصصی و علمی و تسلط بر موضوع‌های درسی و انتخاب روش تدریس مناسب و شور علمی معلم، مهارت‌های بین فردی معلم (مهارت‌های ارتباطی، همدلی،...) تعهد و انگیزش، سلامت روان و علاقمندی به یادگیرندگان هم اهمیت دارند (Karimzadeh, ۲۰۱۴).

یکی دیگر از ساحت‌های شش گانه ساحت زیستی است که نتایج در این زمینه نشان داده است، بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت های مرتبط با ساحت زیستی در معلمان دوره ابتدایی تفاوت معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می‌دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می‌باشد، نتایج این فرضیه اینگونه نشان می‌دهد که مهارت معلمان در زمینه دانش، توانش و نگرش حفاظت از محیط زیست نیاز به توجه بیشتری دارد که به صورت غیر مستقیم با یافته های صالحی و کوش فر (Salehi and Kushafar, ۲۰۱۴) و مرادی (Moradi, ۲۰۱۱) همسو است. در واقع، روند جهانی شدن و به دنبال آن تربیت شهروند مجهز به شاخصهای ساحت زیستی نه یک انتخاب، بلکه پدیده‌ای اجتناب‌ناپذیر است و در این راستا نقش معلم در تحقق دانش زیست محیطی در دانش آموزان بی بدیل می‌باشد. بحث جهانی اندیشیدن و بومی عمل کردن در نظام آموزشی مورد توجه جدی قرار نگرفته است و به آن پرداخته نشده است، نباید این نکته را از نظر دور داشت که در حوزه‌های آموزش رفتار و نگرش و اندیشه زیستی غفلت آموزش و پرورش قابل جبران توسط سایر نهادهای فرهنگی نیست و لذا از همین ناحیه آسیب‌پذیری جامعه نیز بیشتر است. نتایج پژوهش حاکی از آن است که فرایند برنامه‌ریزی آموزشی به منظور تربیت زیستی با چالش‌هایی هم‌چون برنامه‌ریزی متمرکز در سیستم تعلیم و

تربیت، آشنایی ناکافی با دانش های محیط زیست، ناتوانی معلمان در دستیابی به هدف های تربیت محیط زیست، روبروست، بنابراین متخصصان آموزش و پرورش و زیست محیطی باید کارگاه هایی در زمینه بهبود دانش، نگرش و توانش زیست محیطی معلمان و خانواده های آنان برگزار کنند و آموزه های زیست محیطی را بر اساس سند تحول در برنامه های درسی تربیت معلمان و دانش آموزان تلفیق کنند. علاوه بر این با توجه به اقتضات آموزش و پرورش در عصر جدید و لزوم همخوانی بیشتر کتابهای درسی با رویکردها و ساحت های سند تحول بنیادین، به برنامه ریزان را در تدوین و طراحی برنامه درسی پیشنهاد میشود که برنامه درسی مارپیچی برونر درسی همواره مد نظر داشته باشند. برنامه درسی مارپیچی یک روش تنظیم محتوا است که در آن برخی مفاهیم، عقاید یا موضوعهای اساسی به تدریج در طول برنامه درسی عرضه میشوند بدون آن که تمامی زمینه مورد یادگیری به طور کامل و منظم تکرار شود. در این شیوه با تعیین توالی تجربیات یادگیری دانش آموزان با جنبه های معین موضوعات آشنا می شوند و موقعیت برای برخورد دوباره آنها در شکل پیچیده تر در سالهای متوالی فراهم می شود. این شیوه برای این بوجود آمده که مطالعات دانش آموزان را عمیق تر میسازد (Fathi Vajjarah, ۲۰۰۹). نتایج تحقیق مرادی (Moradi, ۲۰۱۱)، حاکی از آن بود که معلمان شاغل در شهر بابلسر به لحاظ باورهای معرفت شناختی در سطح نسبتاً خوبی قرار دارند. همچنین نسبت به مباحث زیست محیطی حساس بوده و در رفتارهای خود به مسائل زیست محیطی توجه دارند. اما علیرغم این حساسیت و نگرش، دانش کمی درباره مسائل پیرامون آن دارند. تحلیل دیگر سوالات نشان داد که رابطه معنی داری بین مولفه های سواد زیست محیطی با یکدیگر وجود دارد.

یکی دیگر از ساحت های شش گانه، ساحت اقتصادی و حرفه ای است، بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از برخورداری از مهارت های مرتبط با ساحت اقتصادی و حرفه ای در معلمان تفاوت معنا داری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت های ساحت علمی فناوری در معلمان تفاوت معناداری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد یافته های پژوهش به صورت غیر مستقیم با یافته های (Daneshpajoh, Farzad, ۲۰۰۶) و (Nowruz & Qasemi, ۲۰۱۶) همسو است. یافته های آنان نشان می دهد که وضعیت سواد اطلاعاتی جامعه مورد پژوهش پایین تر از حد متوسط است.

در مورد یافته های مرتبط، یکی از دلایل پایین بودن سطح مطلوبیت در این مقوله، می تواند رشته تخصصی معلمان باشد که دیدگاه یکسان و جامعی در مورد ساحت اقتصادی و حرفه ای ندارند و هر یک از آن ها شاخصهای این ساحت را متناسب با دانش، نگرش و مهارت های تخصصی خود ارائه می نماید. بنابراین، قابل پیش بینی است که مهارت های معلمان در ساحت اقتصادی در سطح پایین تر از مطلوب ارزیابی شود، بنابراین مسئولان اجرایی آموزش و پرورش بهتر است دوره های اولیه و یکسانی برای معلمان برگزار کنند.

در زمینه ساحت زیبایی شناختی نیز نتایج نشان داده است که بین وضعیت موجود و مطلوب برخورداری از مهارت ساحت زیبایی شناختی در معلمان تفاوت وجود معنا داری وجود دارد. در واقع مقایسه میانگین نمرات نشان می دهد که میانگین نمرات وضعیت مطلوب به طور معناداری بالاتر از نمرات وضعیت موجود می باشد. (Fried, ۲۰۰۹) معتقد است که برای معلمان معماری دانش شامل چهار بعد: باورهای شخصی یا حرفه ای، دانش تخصصی، تجربه مبتنی بر طرحها یا اسناد و راه حل های ابتکاری مسه له است که به آنان اجازه می دهد بین دانش و وظایف معین و چالش های کار خود، سازواری ایجاد نموده و به طور سریع در موقعیت آموزشی قضاوت، تصمیم گیری و عمل نمایند. بنابراین محتوا و رویکردهای تدوین محتوا یکی از

عوامل موثر بر رشد مهارت‌های حرفه‌ای معلمان است و تدوین محتوا بر اساس مهارت‌های فرایندی می‌تواند در این زمینه بسیار تسهیل‌کننده باشد.

تدریس هنری است که معلم باید به مثابه هنرمند عمل کند و هم‌جنیه‌های زیبایی‌شناختی تدریس را درک کند و هم‌جنیه‌های زیبای شناختی فراگیران را پرورش دهد در این راستا (Eisner, 2002)، تدریس را به چهار دلیل، واجد خصیصه هنری دانسته است؛ نخستین دلیل آن است که تدریس را می‌توان با چنان مهارت و ظرافتی انجام داد که تجربه تدریس را بتوان برای شاگرد و معلم، به حق، نوعی اقدام زیبا شناسانه قلمداد کرد. دومین دلیل هنر بودن تدریس در این نکته است که معلمان همانند نقاشان، آهنگ‌سازان و بازیگران، قضاوت‌هایی را به عمل می‌آورند که تا اندازه زیادی مبتنی بر کیفیاتی هستند که در جریان عمل بروز می‌کنند. سومین دلیل بر بعد هنری تدریس آن است که فعالیت معلم به واسطه تجویزها یا مقررات راهوار تعیین نمی‌شود؛ بلکه متأثر از کیفیات و احتمالاتی است که از پیش اندیشیده شده نیستند و معلم باید برای رو به رو شدن با این مقتضیان به یک شیوه ابتکاری عمل کند. دلیل چهارم نیز آن است که تدریس در مقام یک هنر، اهداف خویش را اغلب در جریان عمل مشخص می‌کند و تفاوت بین هنر و حرفه یا شغل نیز در این نکته نهفته است که در حرفه یا شغل، مهارت‌ها برای دستیابی به اهداف از قبل تعیین شده به کار می‌روند، در حالی که در هنر، مهارت‌ها برای کشف اهداف از طریق فعالیت به کار می‌روند. بنابراین درک زیبایی‌شناسانه معلم بیش از پیش دارای اهمیت است.

باتوجه به نتایج پژوهش، وضعیت موجود برخورداری از مهارت پژوهشی را معلمان در حد متوسط ولی وضعیت مطلوب را در حد بالا ارزیابی کرده بودند. در رابطه با مهارت پژوهشی، نتایج این پژوهش با نتایج تحقیق (Gritz, 2008) همسو است. در زمینه‌ی مهارت پژوهشی پیشنهاد می‌شود با توجه به نقش کلیدی و اساسی که پژوهش و مهارت‌های پژوهشی می‌تواند در رشد و پیشرفت کشورها داشته باشد، در درجه‌ی اول اهمیت و ضرورت این مساله باید در معلمان و بعد در نظام آموزشی ایجاد شود. در واقع احساس نیاز به این مهارت باید در معلمان و نظام آموزشی ایجاد شود و در مراحل بعد فراهم کردن شرایط و امکانات پژوهشی و تحقیقاتی از جمله تدارک و فراهم آوردن منابع کتابخانه‌ای و دیجیتالی و امکانات اینترنتی و دسترسی به سایت‌های علمی و معتبر برای معلمان و حتی در صورت لزوم آموزش معلمان و آشنا کردن آنها با سایتها و منابعی که بتواند راهنمایی برای آنها باشد و همچنین در نظر گرفتن زمانی تحت عنوان پژوهش و مطالعه برای معلمان و حتی تخصیص امتیازات و ارتقا و تشویق مادی و معنوی معلمان می‌تواند به عنوان انگیزه و محرک در این زمینه باشد. مساله‌ی بعد در نظر داشتن بودجه‌ی مالی و زمانی لازم در این حوزه است. در نظر داشتن تشویقات و ارتقای پایه‌ی معلمان پژوهنده و ... که انگیزه‌ای در جهت توسعه و استفاده از این مهارت در آنان می‌باشد، می‌تواند قدمهایی در راه رسیدن به این هدف باشد.

بر اساس یافته‌ها وضعیت موجود اکثریت معلمان از مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه در حد متوسط و پایین‌تر می‌باشد ولی خواستار وضعیت مطلوب بالایی جهت برخورداری از این مهارت‌ها می‌باشند. در این زمینه پیشنهاد می‌شود آموزش و پرورش نظر به پیشرفت علوم و فنون و نیاز معلمان به اطلاعات بیشتر در زمینه مهارت‌های مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه باید کارگاه‌ها و سمینارهایی در این رابطه، جهت کم کردن فاصله بین وضعیت موجود و مطلوب و رساندن معلمان به وضعیت مطلوب برگزار کند و از تازه‌ترین یافته‌های علمی و تربیتی و فنی در ارتباط با این مهارت‌ها سود جوید و معلمان را با این مهارت‌ها آشنا گرداند تا معلمان بتوانند با بکارگیری این مهارت‌ها نسل دانش‌آموزان کشورمان را به نحو احسن تربیت کنند. علاوه بر این بایستی احساس نیاز به داشتن این مهارت‌ها در معلمان بوجود آید تا محرکی جهت دستیابی به مهارت مذکور باشد. یعنی تا زمانی که احساس نیاز به این مهارت در معلمان ایجاد نشود دلیلی هم جهت برخورداری از این مهارت در آنان احساس

نخواهد شد. همچنین از طریق تغییر شیوه های سنتی مدیریت و اداره ی کلاس ها و فراهم کردن امکان دستیابی به اطلاعاتی که به بهبود شرایط، موقعیت و جایگاه معلم منجر شود (از طریق شرکت در سمینارها و ...) می تواند در بالابردن این مهارت کمک شایانی به معلمان ارائه دهد. پرورش خلاقیت، درک و تفکر زیباشناسانه پدیده یا هدفی نیست که بتوان در یک برهه ی زمانی کوتاه مدت بدان دست یافت. بلکه باید کودکان را از همان ابتدا به چنین مهارتی مجهز کرد تا در دوره های بعدی در آنها تثبیت شده و قادر شوند بعدها در زندگی خود بکار بگیرند. حال مجهز کردن این مهارت در معلمان نیازمند آشنایی آنان با این مهارت ها و نحوه ی پرورش این مهارت ها در دانش آموزان می باشد. در زمینه ی درک و تفکر زیباشناسانه راهکارهایی ارائه شده شامل: آشنا کردن معلمان با راهبردهای آموزشی مبتنی بر درک و تفکر زیباشناسانه (از جمله راهبرد پرسش و پاسخ و واگرایی و اهمیت آن در پرورش تفکر زیباشناسانه، راهبرد مشارکتی و مباحثه، پرورش خود کارآمدی) زیر سوال بردن فرض های مطلق در اندیشه و تفکرات و یادگیری اهمیت و ضرورت این امر در پرورش خلاقیت، و آموزش عملی چند نمونه از طرح درسهای مبتنی بر این روش برای معلمان از طریق برگزاری کارگاهها و برگزاری مسابقات این چنینی و ایجاد رقابت سازنده در این زمینه مشروط به وجود انگیزه و امکانات لازم در معلمان با هدف تشویق آنان جهت توسعه و بسط این مهارت در خود و معلمان و همچنین ایجاد شبکه های ارتباطی بین معلمان (دایر کردن یک شبکه ی تلویزیونی، ماهواره ای یا اینترنتی و ...) که در آن معلمان بتوانند تجارب، معلومات و دانسته های خود را در اختیار همدیگر بگذارند، از جمله اقداماتی است که معلمان می توانند در پرورش این مهارت داشته باشند.

در کل با توجه به نتایج پژوهش اینگونه استنباط می شود که از جمله دلایل پایین بودن مهارت معلمان در ساحت های سند تحول را می توان شامل: ۱- حجم بالای سند تحول و بیان کلی و غیر عملیاتی آن. ۲- متمرکز شدن بر جنبه تئوریک سند تحول در دوره های ضم خدمت. ۳- درگیری محدود معلمان در همه مقاطع و سابقه در فرایند نیازسنجی آموزشی. ۴- حمایت محدود کیفی از مهارتهای حرفه ای معلمان. در این راستا با توجه به نتایج برای بهبود وضعیت مهارت های معلمان در زمینه سند تحول پیشنهاداتی ارائه می شود:

- اجرای فرایند نیازسنجی آموزشی به صورت مستمر قبل از اجرای دوره های دانش افزایی.
- به کار گماری متخصصان مختلف علوم انسانی در برگزاری دوره های دانش افزایی.
- حمایت کیفی و کمی از معلمان پر تکاپو در زمینه مهارتهای حرفه ای.
- نظارت مستمر بر کیفیت عملکرد اساتید دوره های دانش افزایی.
- بازنگری جزئی سند تحول متناسب با چالشهای فعلی و پررنگ نمودن جنبه عملی آن.
- تاکید بیشتر بر مهارتهای عملی معلمان در حین خدمت به جای کسب نمره در آزمونهای صرفا نظری.

References

- Abbas Zadegan, S. M. Torkzadeh, J. (۲۰۰۰) Educational Needs Assessment in Organizations. Tehran: Publishing Joint Stock Company. (in Persian)
- Alavi, S. H. R. Akbarzadeh, Z. (۲۰۰۹) Evaluation of Teaching and Evaluation of Teachers of Religious Courses and Attitude and Religious Behavior of Girls High School Students in District ۲ of Kerman. *Islam and Educational Research*, Vol. ۱, No. ۱: ۲۲-۳۲. (in Persian)
- Daneshpajoh, Z. Farzad .V. (۲۰۰۶) Evaluation of Primary Teachers' Professional Skills". *Educational Innovation*, ۵(۱۸): ۱۳۵ - ۱۷۰ . (in Persian)

- Ebrahim zade, I. (۲۰۰۳) *The Philosophy of Education*. Tehran: *Payam Noor University Press*. (in Persian)
- Eisner, E. (۲۰۰۲) *The Arts and the Creation of Mind*. *Yale University Press*, New Haven and London.
- Guskey, T. (۲۰۰۲) Professional development and teacher change. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, ۸ (۳/۴): ۳۸۱-۳۹۱.
- Guskey, T. (۲۰۰۹) Closing the knowledge gap on effective professional development. *Educational Horizons*, ۸۷ (۴): ۲۲۴-۲۳۳.
- Heydari, M. H. Paksarasht, M. J. Safae Moghaddam, M. (۲۰۰۵) Futuristic Education: Goals and Strategies. *Journal of Educational Sciences and Psychology of Shahid Chamran University of Ahvaz*, ۱۲ (۲): ۱۳۵-۱۶۲. (in Persian)
- Higher Education Council. (۲۰۱۱) *Theoretical Foundations of the Fundamental Transformation Document*. Tehran: *Higher Council of Ministry of Education*. (in Persian)
- Kalpana Kh. & Peese, H. (۲۰۱۴) Problem-Based Learning: a promising pathway for empowering pre-service teachers for ICT-mediated language teaching. *Policy Futures in Education*, ۱۲(۲): ۲۶۲-۲۷۲.
- Karimi, F. (۲۰۰۸) Studying the Professional Competencies of Elementary Teachers. *Journal of Educational Leadership and Management Islamic Azad University of Garmsar Branch*, ۲ (۴): ۱۵۵-۱۶۴. (in Persian)
- Karimzadeh M. (۲۰۱۴) The Effect of Social-Emotional Skills Training on Improving Mental Health of Elementary School Teachers. *Social Welfare*, ۱۴(۵۳): ۱۳۱-۱۴۹. (in Persian)
- Lassibille, G. (۲۰۱۶) Improving the management style of school principals: results from a randomized trial. *Education Economics*, ۲۴(۲): ۱۲۱-۱۴۱
- Mazaheri, H. Musa Pour, N. Nateghi, F. Seifi, M. (۲۰۱۶) The Study of Islamic Lifestyle in Elementary School Curriculum from the Perspective of Fundamental Education Transformation Documents, *Journal of Educational Innovation*, ۱۵(۱۳): ۷-۳۶. (in Persian)
- Mehr Mohammadi, M. (۲۰۰۰) *Rethinking the Teaching-Learning Process and Teacher Education*. Tehran: Educational Research and Planning Organization, *School Press*. (in Persian)
- Mehr Mohammadi, M. (۲۰۰۰). *Rethinking the Teaching-Learning Process and Teacher Education*. Tehran, *School Publications*. (in Persian)
- Mir Hidri, A. (۲۰۱۷). *Teacher Professional Development*, Isfahan: *Academic Jihad*. (in Persian)
- Mohammadi, T. Hassani, R. Mohammadi, M. (۲۰۱۹) An Indigenous Model for Promoting the Knowledge and Attitude of Teachers in Kurdistan Province for the Document of Fundamental Education Change. *Journal of Teaching Research*, ۷(۱): ۱-۷. (in Persian)
- Mohammadipouya, F. Salehi, A and Momivand, F. (۲۰۱۵) Analyzing the Content of Littermates Based on the Six Educational Areas of the Document of Fundamental Transformation of Education, *Journal of Nahj al-Balgah*, ۳ (۱۰): ۶۱-۸۲. (in Persian)
- Mokhtari al-Khourshid, M. Bahmai, L. (۲۰۱۸). Empowering schools in the fundamental transformation of education. *Studies in Psychology & Education*, ۴(۲): ۱-۱۶. (in Persian)
- Moradi, Z. (۲۰۱۱) Investigation of the Relationship between Epistemological Beliefs and Environmental Literacy of Teachers in Babolsar. *Allameh Tabataba'i University - Faculty of Educational Sciences and Psychology. Masters*. (in Persian)
- Norouzi, A. Ghasemi, P. (۲۰۱۶) Investigating Teachers' Information Literacy. *Journal of Library and Information Research*. ۵۰(۱): ۶-۱۰. (in Persian)
- Sadr al-Din Shirazi, M. S. (۲۰۰۸) *Witnesses of al-Rubaiyeh c. ۱"*, translation by Ali Babaei. Tehran: *Moli Publications*. (in Persian)
- Salehi, N. Koushafar, A. (۲۰۱۴) Investigating the Level of Environmental Knowledge of Female Teachers. *Scientific Journal of Woman Science and Culture*, ۶(۱۲): ۱۰۵-۱۱۸. (in Persian)

Sandals, L., & Bryant, B.(۲۰۱۴) The evolving education system in England: A “temperature check” (DfE-Research Report No. ۳۵۹). London: *Department of Education*. Retrieved February ۱۱, ۲۰۱۵, from https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/۲۱۹۱۶۷/۷۰۱-۲۰۱۲ukes.pdf.

Sobhaninejad, M. Jafariherandi, R and Najafi, H.(۲۰۱۵) Analyzing the Content of Religion and Secondary School Life Books in Consideration of Islamic Life Style Based on Sura Mobateh. *Journal of Modern Educational Thoughts*, ۱۱ (۴۱): ۷۹- ۱۰۱. (in Persian)

Steele,D, Zhang,R.(۲۰۱۶) Enhancement of Teacher Training: Key to Improvement of English Education in Japan. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* , ۲۱۷ : ۱۶ – ۲۵.

Taheri, M. Arefi, M.Pardachi, Mohammad H. Ghahramani, M.(۲۰۱۳) Exploring the Process of Teacher Professional Development in Teacher Training Centers: A Fundamental Data Theory. *Journal of Educational Innovation*, ۱۲ (۴۵): ۱۷۶-۱۴۹. (in Persian)

Tavanayi Shahroodi, E. Mehram, B.(۲۰۱۰) Investigating the Level of Primary Teachers' Empowerment and its Relationship with School Organizational Culture Components, *Two Quarterly New Educational Approaches*, (۱۲): ۴۰-۲۳. (in Persian)

Vafaie, R. Fazl Allahi, S and Talei Fard, A.(۲۰۱۷) Investigation of attention to six areas of education Document of fundamental transformation of education in elementary social studies textbooks. *Journal of Applied Issues of Islamic Education*. ۱(۲): ۱۳۱-۱۵۴. (in Persian)

Zarei, M. H. Nasr, A. R; Mirshah Jafari, S. E.(۲۰۱۶) Preschool Coach: Who's What?" *Two Theories and Practices in Curriculum*, (۸): ۲۰۴-۱۸۱. (in Persian)

Zhang, D.(۲۰۱۰). Effectiveness of professional development policies based on teachers' subjective evaluation. *Frontiers of Education in China*, ۵(۲): ۲۷۰-۲۸۹.

Zhang, R. and McCornac, D.(۲۰۱۳). Intercultural awareness via improvements in intercultural communication: The need for change in Japan. *Journal of Intercultural Communication*, ۳۲Goteborg, Sweden: Immigrant Institute: ۲۵-۴۸.